

Βρυξέλλες, 2 Οκτωβρίου 2017
(OR. en)

12596/17

**Διοργανικός φάκελος:
2016/0002 (COD)**

**COPEN 284
EJUSTICE 109
JURINFO 49
DAPIX 306
CODEC 1464**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12187/17

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 10940/17 + ADD 1

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κεντρικού συστήματος εντοπισμού των κρατών μελών που διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με καταδικαστικές αποφάσεις εις βάρος υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών (ΥΤΧ) με σκοπό τη συμπλήρωση και υποστήριξη του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών ποινικού μητρώου (σύστημα ECRIS-TCN) και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 [πρώτη ανάγνωση]
- Συζήτηση προσανατολισμού

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 19 Ιανουαρίου 2016, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας που βελτιώνει το υφιστάμενο Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών Ποινικού Μητρώου (ECRIS)¹ όσον αφορά υπηκόους τρίτων χωρών (ΥΤΧ) (έγγρ. 5438/16 + ADD 1 + ADD 2). Κατά την εξέταση της πρότασης, τα κράτη μέλη εξέφρασαν έντονη προτίμηση για τη δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος για ΥΤΧ σε ενωσιακό επίπεδο. Οι διαπραγματεύσεις με θέμα το σχέδιο οδηγίας είχαν ανασταλεί κατόπιν αιτήματος από τα κράτη μέλη προς την Επιτροπή, κατά το Συμβούλιο (Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων) στις 9 Ιουνίου 2016, να αξιολογήσει το νομοθετικό πλαίσιο και να υποβάλει πρόταση για τη δημιουργία μιας κεντρικής βάσης δεδομένων για καταδικασμένους ΥΤΧ.

¹ Το οποίο θεσπίστηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών (ΕΕ L 93 της 7.4.2009, σ. 23).

Η πρόταση κανονισμού για τη σύσταση κεντρικής βάσης δεδομένων υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 28 Ιουνίου 2017 (έγγρ. 10940/17 + ADD 1). Στη συνέχεια, η Προεδρία υπέβαλε αναθεωρημένο κείμενο για τη συνοδευτική οδηγία (έγγρ. 11568/17 + ADD 1). Ο κανονισμός θα πρέπει να ρυθμίζει το σύνολο των ζητημάτων που σχετίζονται με την κεντρική βάση δεδομένων, ενώ η οδηγία θα συμπληρώνει την ισχύουσα απόφαση πλαίσιο σχετικά με θέματα γενικού χαρακτήρα που αφορούν τη λειτουργία του ECRIS.

Η Ομάδα «Συνεργασία σε Ποινικές Υποθέσεις» εξέτασε τις προτάσεις αυτές κατά τις συνεδριάσεις της στις 9 Ιουλίου, στις 10/11 Σεπτεμβρίου, 25/26 Σεπτεμβρίου και 9/10 Οκτωβρίου 2017. Ορισμένα από τα ζητήματα συζητήθηκαν και στην CATS στις 22 Σεπτεμβρίου. Οι συζητήσεις στα προπαρασκευαστικά αυτά όργανα έλαβαν χώρα σε εποικοδομητικό κλίμα και έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος σε διάφορα σημεία. Αν και ορισμένα άρθρα μπορεί, στο στάδιο αυτό, να θεωρηθεί ότι έχουν συμφωνηθεί ενόψει μελλοντικής γενικής προσέγγισης, οι συζητήσεις κατέδειξαν ότι ορισμένα θέματα χρειάζονται καθοδήγηση από το Συμβούλιο.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις σε αρκετά κράτη μέλη έδειξαν τη σημασία της ανταλλαγής πληροφοριών, και την ανάγκη να διατίθενται στις αρχές επιβολής του νόμου όλες οι σχετικές πληροφορίες. Η πληροφόρηση περί καταδικών είναι, αναμφίβολα, απαραίτητο στοιχείο για να εξακριβωθεί το ιστορικό (φερομένων ως) δραστών και πιθανές διασυνδέσεις με τρομοκρατικές δραστηριότητες. Συνεπώς, έχει ύψιστη σημασία να διασφαλιστεί ότι το ECRIS λειτουργεί αποδοτικά και να καλυφθούν όλα τα πιθανά κενά στο σύστημα αυτό.

Με βάση τα ανωτέρω, η Προεδρία καλεί τους Υπουργούς να επεξεργασθούν περαιτέρω τα δύο θέματα που παρουσιάζονται κατωτέρω, πράγμα που είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα του μελλοντικού κεντρικού συστήματος.

II. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ερώτηση Α: Ένταξη υπηκόων χωρών της ΕΕ που έχουν και άλλη ιθαγένεια

Ο προτεινόμενος κανονισμός περιλαμβάνει την υποχρέωση των κρατών μελών να καταχωρίζουν στο κεντρικό σύστημα πληροφοριών όλους τους ΥΤΧ που έχουν καταδικασθεί για κάποιο έγκλημα. Σύμφωνα με τον προτεινόμενο κανονισμό, ο ορισμός των ΥΤΧ θα περιλαμβάνει και τους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν επίσης την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ.

Η αποτελεσματικότητα του συστήματος εξαρτάται από την ποσότητα των δεδομένων που θα καταχωριστούν. Ο στόχος της θέσπισης του συστήματος ECRIS-YTX είναι να αντιμετωπιστούν τα κενά του υφιστάμενου συστήματος, το οποίο επί του παρόντος καλύπτει μόνο υπηκόους της ΕΕ. Είναι προφανές ότι, σε περίπτωση που τα στοιχεία της ταυτότητας καταδικασθέντων που έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ και την ιθαγένεια τρίτης χώρας δεν έχουν εγγραφεί στο κεντρικό σύστημα, αυτό θα σήμαινε ότι οι άνθρωποι αυτοί μπορούν να αποφύγουν το ενδεχόμενο να τεθούν αντιμέτωποι με τις προηγούμενες καταδίκες τους απλώς και μόνο υποβάλλοντας το διαβατήριό τους της τρίτης χώρας σε ένα κράτος μέλος της ΕΕ και το ενωσιακό τους διαβατήριο σε άλλο κράτος μέλος. Στην περίπτωση αυτή, το πρόσωπο θα έχει ποινικό μητρώο σε δύο διαφορετικά κράτη μέλη, χωρίς αυτά τα κράτη μέλη να το γνωρίζουν.

Παρόμοιο πρόβλημα μπορεί να προκύψει με άτομα που έχουν δύο ή περισσότερες ιθαγένειες της ΕΕ, καθώς, και στην περίπτωση αυτή, είναι δυνατόν το κράτος μέλος της καταδικαστικής απόφασης να μην γνωρίζει ότι ένα άτομο έχει άλλη ενωσιακή ιθαγένεια. Χωρίς τη δυνατότητα να το ελέγξει στην κεντρική βάση δεδομένων, θα είναι αδύνατο να προσδιορίσει ποια άλλα κράτη μέλη μπορεί να διατηρούν πληροφορίες ποινικού μητρώου για το άτομο αυτό. Ωστόσο, σε περιπτώσεις όπου τα κράτη μέλη γνωρίζουν ότι ένα πρόσωπο έχει διπλή ενωσιακή ιθαγένεια, είναι ήδη υποχρεωμένα βάσει της ισχύουσας απόφασης-πλαίσιου ECRIS να ενημερώνουν και τα δύο κράτη μέλη των οποίων έχει την ιθαγένεια.

Πιστεύετε ότι τα στοιχεία ταυτότητας των ακόλουθων δύο κατηγοριών προσώπων πρέπει να περιλαμβάνονται στο κεντρικό σύστημα:

- α) πληροφορίες για πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί για δύο ή περισσότερες υπηκοότητες, εκ των οποίων τουλάχιστον μία είναι ιθαγένεια τρίτης χώρας· και***
- β) ενημέρωση καταδικασθέντων προσώπων που δεν έχουν ιθαγένεια τρίτης χώρας, αλλά έχουν περισσότερες από μία ιθαγένειες της ΕΕ;***

Ερώτηση Β: Κατηγορίες αξιόποινων πράξεων για τις οποίες πρέπει να καταχωρίζονται δακτυλικά αποτυπώματα στο σύστημα ECRIS-YTX

Η πρόταση κανονισμού περιλαμβάνει την υποχρέωση για τα κράτη μέλη να εισάγουν δακτυλικά αποτυπώματα καταδικασθέντων YTX στο σύστημα ECRIS επιπλέον των αλφαριθμητικών στοιχείων ταυτότητας. Αυτή η διαπίστωση βασίζεται στο γεγονός ότι τα δακτυλικά αποτυπώματα είναι συχνά το μόνο μέσο για ασφαλή και αποτελεσματική ταυτοποίηση καταδικασθέντων YTX. Είναι επίσης αποτέλεσμα της αυξανόμενης πανευρωπαϊκής κυκλοφορίας μη αξιόπιστων εγγράφων ταυτότητας και των πολλαπλών ψευδωνύμων που χρησιμοποιούν οι εγκληματίες.

Τον Ιούνιο του 2016, το Συμβούλιο επιβεβαίωσε την ανάγκη να δημιουργηθεί ένα κεντρικό σύστημα ECRIS για να αποθηκεύει αλφαριθμητικά δεδομένα και δακτυλικά αποτυπώματα (έγγρ. 9798/16). Η χρήση δακτυλικών αποτυπωμάτων στο σύστημα ECRIS-YTX είναι απολύτως αναγκαία για να διασφαλιστεί η λειτουργία του συστήματος. Ωστόσο, τα κράτη μέλη έχουν εκφράσει διαφορετικές απόψεις όσον αφορά το εύρος της υποχρέωσης να αποθηκεύονται δακτυλικά αποτυπώματα στο κεντρικό σύστημα. Οι όροι και οι κανόνες για συλλογή και αποθήκευση δακτυλικών αποτυπωμάτων ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών.

Προηγούμενες συζητήσεις κατέδειξαν ότι πολλά κράτη μέλη προτιμούν να περιληφθούν τα δακτυλικά αποτυπώματα για πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα. Ωστόσο, επειδή οι ορισμοί των ποινικών αδικημάτων ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ κρατών μελών, η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια ότι τα δακτυλικά αποτυπώματα θα πρέπει να συλλέγονται και να καταχωρίζονται στο σύστημα και σε περίπτωση ήσσονος σημασίας αδικημάτων, πράγμα που θα ήταν δυσανάλογο.

Αρκετά άλλα κράτη μέλη θα προτιμούσαν τα δακτυλικά αποτυπώματα να εισάγονται στο σύστημα μόνον όταν η συλλογή δακτυλικών αποτυπωμάτων προβλέπεται στην εθνική τους νομοθεσία. Η επιλογή αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει στο αποτέλεσμα να καταχωρίζεται στο κεντρικό σύστημα σχετικά χαμηλός αριθμός αποτυπωμάτων, ή και κανένα, πράγμα που θα βλάψει σημαντικά την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε δυνάμει να αυξήσει τα εσφαλμένα ή ανακριβή δεδομένα που εισάγονται στο σύστημα, υπονομεύοντας έτσι τον όλο στόχο να καθιερωθεί το κεντρικό σύστημα ECRIS-YTX.

Η Προεδρία θεωρεί ότι πρέπει να βρεθεί μια συμβιβαστική λύση ανάμεσα στις δύο αυτές προτιμήσεις. Προηγούμενες συζητήσεις κατέδειξαν ότι μία δυνατότητα θα ήταν να συμφωνηθεί ένας κατάλογος κατηγοριών ποινικών αδικημάτων σε σχέση με τα οποία η συλλογή και αποθήκευση δακτυλικών αποτυπωμάτων στο κεντρικό σύστημα θα είναι υποχρεωτική. Οι κατηγορίες αυτές μπορούν να βασίζονται σε έναν κατάλογο σοβαρών αξιόποινων πράξεων, όπως ορίζονται σε άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης (όπως η απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης) ή να ορίζονται από την πραγματική επιβολή ποινικής κύρωσης που εκδόθηκε. Το πρόβλημα με έναν κατάλογο αξιόποινων πράξεων είναι ότι τέτοιοι κατάλογοι θα εξακολουθούσαν να περιλαμβάνουν τόσο σοβαρά όσο και λιγότερο σοβαρά ποινικά αδικήματα, ένα πρόβλημα που θα μπορούσε να αποφευχθεί αν η υποχρέωση συλλογής και αποθήκευσης δακτυλικών αποτυπωμάτων οριστεί με βάση την πραγματική κύρωση (όπως π.χ. στερητική της ελευθερίας ποινή). Μια στερητική της ελευθερίας ποινή, είτε ανασταλεί είτε όχι, υποδηλώνει ότι το αδίκημα θεωρείται σοβαρό από τα εθνικά δικαστήρια. Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν επίσης ότι θα ήταν δυσανάλογο να περιλαμβάνεται η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων για εξ αμελείας εγκλήματα.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Προεδρία θεωρεί ότι πρέπει να συμφωνηθούν κριτήρια για να καθοριστούν τα αδικήματα σε σχέση με τα οποία θα πρέπει να καταχωρίζονται δακτυλικά αποτυπώματα στο σύστημα ECRIS-YTX ως ελάχιστη προϋπόθεση, επιπλέον όσων συλλέγονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Η Προεδρία είναι της γνώμης ότι θα ήταν σκόπιμο να θεσπισθεί, ως ελάχιστη προϋπόθεση, ότι τα δακτυλικά αποτυπώματα θα πρέπει να καταχωρίζονται στο σύστημα ECRIS-YTX όταν ο ενδιαφερόμενος έχει καταδικαστεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή για ποινικό αδίκημα που έχει διαπραχθεί εκ προθέσεως.

Το Συμβούλιο καλείται να επιβεβαιώσει τη θέση αυτή.

Επιπλέον, το Συμβούλιο καλείται να δηλώσει κατά πόσον, στο πλαίσιο αυτό, ο όρος «στερητική της ελευθερίας ποινή» θα πρέπει να περιλαμβάνει ποινές με αναστολή, ή όχι.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το Συμβούλιο καλείται να εξετάσει τα ερωτήματα που αναφέρονται ανωτέρω, προκειμένου να παράσχει καθοδήγηση για περαιτέρω εργασίες σε τεχνικό επίπεδο.